

Nejen pro chrtý

Běžící ruští
chrti – barzojové

COURSING

Všichni chrti se původně uplatňovali jako lovečtí psi lovící zrakem a využívající svou vysokou rychlost. Perští chrti – saluki a afgánští chrti se používali k lovu gazel, ruští chrti – barzojové a irští vlkodavové k lovu vlků a skotští jelení psi – deerhoundi k lovu vysoké zvěře.

Postupem času však štvání zvěře za účelem získávání potravy ztrácelo na významu a z lovu se stávala spíše sportovní záležitost, při které šlo o to, jakým způsobem a jak rychle dokáže chrt kořist ulovit. Tak byl položen základ a stanovena pravidla coursingu - terénního dostihu za živým zajícem. Stalo se tak ve Velké Británii roku 1576, kdy vévoda z Norfolku vyhlásil pravidla lovu zajíců štváním. Byla to vlastně vůbec první pravidla coursingu. S nevelkými změnami platí tyto zásady dodnes, i když se již s ohledem na zákony na ochranu zvířat za živou návnadou většinou neběhá. Běhá se za umělou návnadou taženou speciálním vlečným zařízením, podobně jako při dostizích na dráze. Jsou však země, například Irsko, kde mají terénní dostihy za živým zajícem velkou tradici a běhají se dodnes.

Není sporu o tom, že coursing byl původně určen pouze pro chrtý. Toto sportovní odvětví jim nahrazovalo jejich přiroze-

Afgánský chrt v akci

nou touhu pronásledovat vše, co se hýbe. V posledních letech se však můžeme na coursingových drahách setkávat i s jinými plemeny i kříženci. Umožňují to pravidla Národního coursingového řádu. Na leckdy „nesportovní“ plemena psů pronásledující s obrovským zaujetím igelitový střepec je neobvyklý pohled, ale jejich nadšení a radost z pohybu jsou vidět na první pohled.

Existují dva druhy coursingu:

HARE COURSING – dostih za živým zajícem. Snad nejnámějším a nejslavnějším dostihem tohoto typu je Waterloo Cup, který se běhá ve Velké Británii. Dostih má dlouholetou tradici a návštěvnost dosahuje několik desítek tisíc diváků.

LURE COURSING – dostih za umělou návnadou, kterou je buď králíčí kůže, nebo obyčejný střepec z igelitu.

Klasický coursing za živou návnadou se konal na vymezeném obdélníkovém prostoru bez křoví a jiných úkrytů. Chrti byli vypouštěni po dvou, zajíc před nimi dostával nevelký náskok. Štvanci hodnotili dva rozhodčí na koních. Posuzovali způsob práce psů a sledovali, který z nich jako první zajíce dostihl.

Na konci ledna loňského roku jsme měli možnost navštívit Irsko, zemi, kde je pro diváky dostihový sport něco jako pro nás fotbal nebo hokej. Vliv Golfského proudu zapříčiňuje, že dostihy nejsou sezonní záležitostí, ale běhají se po celý rok. Měli jsme možnost zhlédnout několik klasických dostihů na dráze, prohlédli jsme si zde řadu chovatelských a tréninkových zařízení „kennelů“, ale hlavně jsme spolu s dalšími asi deseti tisíci diváky byli účastníky finále National coursing meeting.

Coursing a vůbec všechny dostihy chrtů jsou zde velice populární a návštěvnost často přesahuje 10 tisíc diváků. Sázky jsou zde samozřejmostí a činí závod pro diváky zajímavějším.

Moderní coursing u nás a v kontinentální Evropě vůbec vypadá poněkud jinak. Běhá se v často členitém terénu, s přírodními nebo umělými překážkami. Umělá návnada je tažena na lanku přes kladky. Průběh trati je volen tak, aby pohyb návnady simuloval pohyb unikající kořisti. Coursing je pro psy sportovní aktivitou, a proto musí být dráha bezpečná a přehledná. Délka trati pro malá plemena (vipet, italský chrtík) bývá obvykle 400 až 700 metrů, pro velká plemena pak 500 metrů 1000 metrů.

Psi stejného plemene a pohlaví jsou na trať vypouštěni po dvou, startují většinou z ruky a jsou odlišeni barevnými dečkami.

Všichni psi musí být vybaveni lehkým náhubkem. Při běhu skupina rozhodčích bodově hodnotí rychlost, úsilí, inteligenci, obratnost a vytrvalost.

Rychlost

Rychlost je nezbytná k ulovení zvěře. Důležité je, jak rychle se pes při startu dostane do popředí. Rychlost se projevuje po celé délce trati, ale především ve fázi chytání návnady. Při coursingu se nepoužívá časomíra, důležitým prostředkem hodnocení je schopnost psa překonat území a zejména jeho snaha. Absolutní rychlost při hodnocení coursingu není důležitá, jelikož rychlost chrtů je brána relativně ve vztahu k jeho soupeřům.

Úsilí

Je to úsilí při pronásledování, bez ohledu na kvalitu povrchu a incidenty, například vyhýbání se, pád, momentální ztráta návnady. Běžící pes musí být fixovaný na unikající návnadu. Při jejím pronásledování musí volně, bez zaváhání, přeskochit případné překážky. V cíli musí pes chytat návnadu v plné rychlosti a to i v případě, že doběhl jako druhý a návnadu již chytil soupeř. Ztráta rovnováhy psa při chytání návnady se rovněž hodnotí kladně.

Inteligence

Pes si volí dráhu, která ho přivede do dobré pozice pro chytání. Zkušený pes odhaduje pohyb návnady vzhledem k okolnímu terénu a nadbíhá si.

Obratnost

Obratnost chrtů se projevuje při náhlých změnách směru tažené návnady, při překonávání překážek a při chytání návnady.

Vytrvalost

Vytrvalost je schopnost chrtů dokončit závod v dobré fyzické kondici. Je spojením jeho fyzických a mentálních sil.

Na závěr pes provádí takzvaný „kill“, tedy chycení a zakousnutí návnady.

Psi mohou být diskvalifikováni z důvodu agrese a vzájemného napadání.

Závod se běží na dvě kola a trať v druhém kole musí mít odlišný průběh. Většinou se ve druhém kole běží stejná trať, ale v opačném směru. Na akcích velkého rozsahu, jako je třeba mistrovství Evropy, jsou většinou připraveny dráhy dvě a psi se na nich vystřídají.

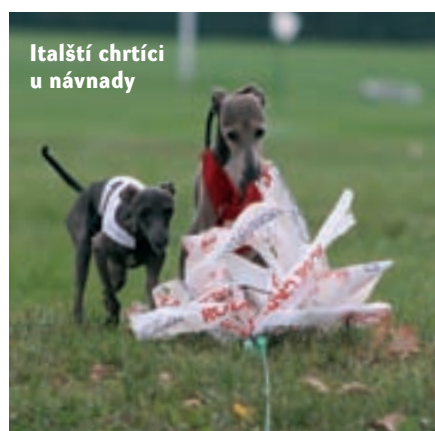
Maximální počet bodů za jeden běh je většinou 100. Do druhého kola postupují pouze psi, kteří v prvním kole získali alespoň polovinu. Dvojice psů pro druhé kolo se sestavují tak, aby spolu běželi psi

s přibližně stejným počtem bodů získaných v prvním kole. Počet získaných bodů z obou kol se sčítá. Vítězí pes s nejvyšším počtem bodů a nemusí to být, na rozdíl od klasických rovinných dostihů, ten nejrychlejší. Stává se, že chrt, který nijak nevykuká na dráze, se stane výborným coursingovým závodníkem.

Méně obvyklou formou coursingu je takzvaný brankový coursing, kdy na trati nepravidelného tvaru je vytyčen určitý počet branek, jimiž běžící chrti musí proběhnout. Za proběhnutí brankami dostávají určitý počet bodů a ten, který proběhne jako první, víc. Při rovnosti bodů rozhoduje pořadí psů v cíli. Pro tento typ coursingu je nutná velká zkušenost a cit tahače návnady, protože není žádoucí, aby psi unikající kořisti nadbíhali, ale je třeba, aby proběhli vytyčenou brankou. Pokud jim návnada „ujede“, psi samozřejmě začnou nadbíhat a branku minou.

Pro účast na coursingu musí psi mít platný očkovací průkaz s potvrzením vakcinace proti vzteklině, a také platnou coursingovou licenci, což je průkaz opravňující psa k účasti na oficiálních závodech. Pes licenci získá na základě splněných předepsaných podmínek tzv. licenčních běhů.

Licenční karta obsahuje: název plemene, pohlaví, jméno psa, číslo plemenné knihy

Italští chrtíci u návnady

Kontakty na coursingové kluby:

coursingcz.info – Český coursingový klub, první založený klub u nás, pořádá oficiální závody, jejichž součástí bývají i tréninky
www.msccoursing.com - Moravskoslezský coursingový klub, pořádající kromě mnoha oficiálních závodů a tréninků plno přátelských setkání, coursingový camp a víkendové pobyty
www.coursing.net – Okolopražský coursingový klub
www.coursingbrno.cz – Brněnský klub, nejmladší z coursingových klubů, zatím pořádá tréninky a několikadenní pobyty pro zájemce o coursing
www.coursing.sk - Slovenský coursingový klub

Nezbytná výbava: dečka a náhubek

(pokud existuje), číslo tetování, datum vrhu, jméno a adresu majitele, u vipetů a italských chrtíků ověřený záznam o měření výšky. Psi bez PP a kříženci zatím v Čechách běhají na základě tzv. Klubového certifikátu, který vydávají jednotlivé coursingové kluby.

Musí být splněn i věkový limit. Minimální věk pro malá plemena je 15 měsíců a pro velká plemena 18 měsíců. Pes se může zúčastnit závodů do konce sezony, ve které dosáhne osmého roku života.

U vipetů a italských chrtíků je navíc podmínkou, obdobně jako pro běhání na dráze, změření kohoutkové výšky. To musí být provedeno nejpozději před začátkem coursingové sezony, která následuje po dovršení 2 let věku psa. Výsledek tohoto měření musí být zapsán do licenční karty.

Coursingové závody lze rozdělit na:

MISTROVSKÉ – zde jsou udělovány tituly například Mistr ČR, Mistr Moravy a podobně

BODOVACÍ – získané body z jednotlivých závodů se sčítají a na závěr roku je udělován titul Coursingový vítěz roku

NÁRODNÍ, MEZINÁRODNÍ, MISTROVSTVÍ EVROPY – tyto jsou určeny pouze pro psy skupiny X FCI (chrti). Při splnění předepsaných podmínek získává vítěz titul CACIL.

Při coursingu jde hlavně a především o zábavu, radost a sportovní vyžití psů. Pro jejich majitele to znamená přátelské setkání, výměnu zkušeností a popovídání si s lidmi podobných zájmů. A i když často cestují na závody přes „půl republiky“ a jejich pes zrovna nevyhraje, jistě mi každý, kdo něco takového absolvoval, potvrdí, že si nakonec řekne: „Byl to pěkně strávený den.“

Jiří Nepeřený